

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 13/2010-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 20. januára 2010 predbežne prerokoval sťažnosť Mesta Z. M., zastúpeného advokátom JUDr. P. P., H., podanú podľa čl. 127a Ústavy Slovenskej republiky vo veci namietaného nezákonného zásahu do jeho územnej samosprávy rozsudkom Krajského súdu v Nitre č. k. 11 S 52/2009-89 z 8. septembra 2009 a vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Krajského súdu v Nitre v konaní vedenom pod sp. zn. 11 S 52/2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Mesta Z. M. o d m i e t a ako podanú zjavne neoprávnenou osobou.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. novembra 2009 doručená sťažnosť Mesta Z. M. (ďalej aj „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. P. P., podaná podľa čl. 127a Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) vo veci namietaného nezákonného zásahu do jeho územnej samosprávy rozsudkom Krajského

súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) č. k. 11 S 52/2009-89 z 8. septembra 2009 (ďalej len „rozsudok z 8. septembra 2009“) a vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 11 S 52/2009.

Krajským súdom bolo pod sp. zn. 11 S 52/2009 vedené konanie o žalobe MVDr. P. D. (ďalej len „žalobca“) proti sťažovateľovi ako žalovanému v 1. rade a Ing. S. O., primátorke Mesta Z. M., ako žalovanej v 2. rade.

Z obsahu príloh sťažnosti vyplýva, že žalobca sa podanou žalobou domáhal ochrany pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy podľa § 250v Občianskeho súdneho poriadku z dôvodu, že *«dňa 17. 4. 2009 bol žalobcovi doručený prípis na hlavičkovom papieri žalovaného v 1/ rade, opatrený okruhlou pečiatkou toho žalovaného a vlastnoručným podpisom žalovanej v 2/ rade s názvom „Zánik mandátu poslanca Mestského zastupiteľstva Z. M.“, v ktorej sa konštatuje, že došlo k naplneniu skutočností potrebných pre zánik mandátu poslanca v súlade s § 25 ods. 2 písm. i/ zák. č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v spojení s § 11 ods. 2 cit. zákona z dôvodu nezlučiteľnosti funkcie poslanca mestského zastupiteľstva s funkciou zamestnanca obce, v ktorej bol zvolený, lebo dňa 19. februára 2007 uzavrel so žalovaným v 1/ rade, zastúpený žalovanou v 2/ rade dohodu o vykonaní práce (§ 226 ZP), predmetom ktorej bola asistencia pri odchyte túlavých psov a ich utratenie v spolupráci s Mestskou políciou pri Mestskom úrade v Z. M. a príslušné okolie mesta v období od 1. 3. 2007 do 31. 12. 2007...*

uviedol, že mandát poslanca Mestského zastupiteľstva Mesta Z. M. vykonával od 3. 12. 2006. I keď oznámenie o zániku mandátu poslanca má iba deklaratórny charakter, predstavuje vážny zásah do jeho práv a právom chránených záujmov, ktorým sa cíti byť dotknutý na svojich právach, nakoľko od doručenia tejto listiny bolo mu znemožnené uplatnenie mandátu poslanca mestského zastupiteľstva. Dôsledky tohto nezákonného zásahu proti nemu trvajú vo forme zabraňovania uplatňovaní mandátu poslanca mestského zastupiteľstva zo strany žalovaných v 1/ a 2/ rade...

Žalobca zdôraznil, že vykonáva samostatnú zárobkovú činnosť súkromného veterinárneho lekára... Pri výkone asistencie v rámci odchyty túlavých psov a pri úkonoch

súvisiacich s ich následným utratením on si plnil povinnosti, ktoré mu vyplývajú zo zákona č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti, a nie podľa citovanej dohody, na túto činnosť používal svoje osobné motorové vozidlo a je toho názoru, že nie je a nebol zamestnancom obce, v ktorej bol zvolený, pretože neboli splnené kritéria podľa § 11 Zákonníka práce, a to hlavne, že túto činnosť by mal vykonávať ako zamestnanec. Dodal, že aby sa výkon odborných veterinárnych činností a služieb, ktoré on vykonával... pre žalovaného v 1/ rade mohol považovať za výkon závislej práce, musel by on nevyhnutne spĺňať obsahové prvky závislej práce, a to najmä osobná a hospodárska závislosť zamestnanca od zamestnávateľa, podriadenosť zamestnanca zamestnávateľovi, vykonávať závislú prácu na pokyn zamestnávateľa za mzdu alebo odmenu, prostriedky používané pri takejto práci by museli byť vo vlastníctve zamestnávateľa a takýto zamestnanec by musel pracovať pod priamou kontrolou zamestnávateľa, čo nie je jeho prípad.»

Krajský súd rozsudkom z 8. septembra 2009 vyhovel návrhu žalobcu a zakázal sťažovateľovi pokračovať v porušovaní práva žalobcu uplatňovať mandát poslanca Mestského zastupiteľstva v Z. M. (ďalej len „mestské zastupiteľstvo“) na základe listiny Mesta Z. M. zo 14. apríla 2009 s názvom Zánik mandátu poslanca Mestského zastupiteľstva Z. M. a prikázal sťažovateľovi umožniť žalobcovi uplatňovať mandát poslanca mestského zastupiteľstva do 5 dní od právoplatnosti rozsudku.

Krajský súd sa stotožnil s argumentáciou žalobcu a dospel k záveru, že žalobca bol ukrátený na svojich právach a právom chránených záujmoch nezákonným zásahom orgánu verejnej správy, ktorý nie je rozhodnutím, a tento zásah bol zameraný priamo proti nemu, resp. v jeho dôsledku bol proti nemu priamo vykonaný.

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol:

«Mesto Z. M. ... podáva v zákonom stanovenej lehote sťažnosť podľa čl. 127a Ústavy Slovenskej republiky proti Krajskému súdu Nitra, a to konkrétne proti... rozsudku Krajského súdu Nitra v konaní č. k. 11 S/52/2009... a to z dôvodu, že ho považuje za nezákonný, pričom týmto rozhodnutím došlo k nezákonnému zásahu do vecí územnej samosprávy...»

Nezákonnosť predmetného rozsudku vidíme v tom, že uvedeným rozsudkom došlo k porušeniu § 25 ods. 2 písm. i) a § 11 ods. 2 písm. b) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, čím došlo k nezákonnému zásahu do vecí územnej samosprávy, do ktorej problematika zániku mandátov poslancov obecných zastupiteľstiev nepochybne patrí...

Máme za to, že v súvislosti so zánikom mandátu žalobcu ako poslanca Mestského zastupiteľstva v Z. M. Mesto Z. M. neporušilo žiadne ustanovenia zákona o obecnom zriadení.

Podľa § 25 ods. 2 písm. i) zákona o obecnom zriadení mandát poslanca zaniká v prípadoch podľa § 11 ods. 2 tohto zákona. Podľa § 11 ods. 2 písm. b) zákona o obecnom zriadení funkcia poslanca obecného zastupiteľstva je nezlučiteľná s funkciou zamestnanca obce, v ktorej bol zvolený...

Žalobca na základe Dohody o vykonaní práce vykonával pre Mesto Z. M. činnosť „asistencia pri odchyte túlavých psov a ich utratenie v spolupráci s Mestskou políciou pri mestskom úrade v Z. M.“. Na základe tejto dohody vystupoval žalobca ako zamestnanec, pričom bol riadne prihlásený do Sociálnej poisťovne, vykonával túto činnosť podľa pokynov zamestnávateľa a ako zamestnanec bol povinný postupovať podľa interných predpisov, najmä podľa Pracovného poriadku, ktorý sa primerane vzťahuje aj na zamestnancov pracujúcich na základe dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru. Na výkon tejto činnosti využíval žalobca vozidlo Mestskej polície.

Túto činnosť vykonával žalobca pre Mesto ako zamestnanec už od roku 2004, pričom vo volebnom období 2002 - 2006 žalobca nebol poslancom mestského zastupiteľstva. Žalobca nikdy nenamietal a ani neupozorňoval na skutočnosť, že by nemohol pri výkone tejto činnosti vystupovať ako zamestnanec z dôvodu, že vykonáva Činnosti súkromného veterinárneho lekára. Taktiež sme toho názoru, že ak by žalobca mal v uvedenom vzťahu s Mestom vystupovať ako samostatne zárobkovo činná osoba, musel by Mestu uvedené služby fakturovať, čo sa neuskutočňovalo. Za vykonané činnosti prináležala žalobcovi odmena, neboli vystavované žiadne objednávky ani faktúry, pričom uvedené žalobca nikdy nenamietal a ani neupozorňoval na skutočnosť, že by nemohol pri výkone tejto činnosti vystupovať ako zamestnanec z dôvodu, že ide o výkon Činnosti súkromného veterinárneho lekára.

Podľa § 11 Zákonníka práce zamestnancom je fyzická osoba, ktorá v pracovnoprávných vzťahoch, a ak to ustanovuje osobitný predpis, aj v obchodných pracovných vzťahoch vykonáva pre zamestnávateľa závislú prácu. Dňa 19. 2. 2007 uzatvoril žalobca so žalovaným Dohodu o vykonaní práce, ktorou podľa nášho názoru riadne vznikol vzťah medzi žalovaným ako zamestnávateľom na jednej strane a žalobcom ako zamestnancom na strane druhej. Uvedené preukazovalo nielen samotné znenie Dohody o vykonaní práce, ale i riadna registrácia žalobcu ako zamestnanca v Sociálnej poisťovni...

Máme za to, že v uvedenom prípade zanikol mandát žalobcu v súlade s citovanými ustanoveniami ihneď ako nastal dôvod jeho zániku podľa § 25 ods. 2 písm. i) zákona o obecnom zriadení, tým že sa stal zamestnancom obce, v ktorej funkciu poslanca vykonával.

Krajský súd v Nitre vo svojom rozhodnutí sa zaoberal iba otázkou, či žalobca vykonával činnosti pre Mesto Z. M. ako zamestnanec alebo išlo o činnosť súkromného veterinárneho lekára. S ostatnými spornými otázkami sa vo svojom rozhodnutí súd nezaoberal. Ide predovšetkým o posúdenie nasledovného.

Sme toho názoru, že pri zániku mandátu poslanca mestského zastupiteľstva sa aplikuje práve zákon o obecnom zriadení a nie zákon o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov, tak ako to tvrdil žalobca...

na zánik mandátu poslanca obecného zastupiteľstva ako aj poslanca mestského zastupiteľstva musia platiť rovnaké pravidlá, a tie sú stanovené práve v zákone o obecnom zriadení v § 25 a v § 11.»

Sťažovateľ ďalej v sťažnosti uviedol: „Máme za to, že v konaní pred Krajským súdom v Nitre došlo aj k porušeniu práva účastníkov konať pred súdom...

Krajský súd Nitra SR dňa 08. 09. 2009 uskutočnil pojednávanie a vyniesol na ňom rozsudok bez prítomnosti sťažovateľa, a to napriek tomu, že sťažovateľ požiadal o odročenie pojednávania z dôvodu kolízie s iným konaním pred orgánmi činnými v trestnom konaní, odňal tým sťažovateľovi právo konať pred súdom a zasiahol do jeho práva, aby jeho vec bola prejednaná v jeho prítomnosti chráneného podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR.“

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ podal sťažnosť na postup krajského súdu v konaní adresovanú predsedovi krajského súdu z dôvodu uskutočnenia pojednávania 8. septembra 2009 napriek jeho ospravedlnenej neprítomnosti pre účasť na výsluchu pred orgánmi činnými v trestnom konaní. K sťažnosti adresovanej predsedovi krajského súdu sťažovateľ pripojil aj predvolanie na výsluch, ktoré mu bolo doručené orgánmi činnými v trestnom konaní.

Predseda obchodnoprávneho kolégia krajského súdu v odpovedi na sťažnosť sťažovateľa listom sp. zn. Spr 3032/09 z 1. októbra 2009 túto sťažnosť označil za neopodstatnenú a v závere uviedol: „... *ak ste na pojednávanie na Krajskom súde v Nitre boli predvolaná skôr ako na výsluch na ÚJaKP OR PZ Nitra, nejde podľa ustálenej judikatúry o dôležitý dôvod, pre ktorý súd musel pojednávanie odročiť.*“

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho sťažnosti rozhodol týmto nálezom:

„1. Rozsudkom Krajského súdu Nitra v konaní č. k. 11S/52/2009 v právnej veci žalobcu: MVDr. P. D. proti žalovanému: Mesto Z. M. o žalobe zo dňa 29. apríla 2009 na ochranu pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy a návrhu na nariadenie predbežného opatrenia zo dňa 8. 9. 2009 došlo k nezákonnému zásahu do územnej samosprávy v Meste Z. M.

2. Ústavný súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu Nitra v konaní č. k. 11 S/52/2009 v právnej veci žalobcu: MVDr. P. D. proti žalovanému: Mesto Z. M. o žalobe zo dňa 29. apríla 2009 na ochranu pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy a návrhu na nariadenie predbežného opatrenia zo dňa 8. 9. 2009 zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie.

3. Krajský súd v Nitre svojím postupom porušil základné právo Mesta Z. M., Mestský úrad... Z. M. podľa článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky na verejné prerokovanie veci za prítomnosti účastníka konania.

4. Krajský súd v Nitre je povinný zaplatiť náhradu trov konania v sume 292,38 Eur vrátane DPH na účet jeho advokáta JUDr. P. P. do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127a ods. 1 ústavy rozhoduje ústavný súd o sťažnostiach orgánov územnej samosprávy proti neústavnému alebo nezákonnému rozhodnutiu alebo inému neústavnému alebo nezákonnému zásahu do vecí územnej samosprávy, ak o jej ochrane nerozhoduje iný súd.

Ak ústavný súd vyhovie sťažnosti orgánu územnej samosprávy, vysloví, v čom spočíva neústavné alebo nezákonné rozhodnutie alebo neústavný alebo nezákonný zásah do vecí územnej samosprávy, aký ústavný zákon alebo zákon bol porušený a akým rozhodnutím alebo zásahom toto porušenie nastalo. Ústavný súd napadnuté rozhodnutie zruší, alebo ak porušenie práva spočívalo v inom zásahu, než je rozhodnutie, zakáže pokračovať v porušovaní práva a prikáže, ak je to možné, aby sa obnovil stav pred porušením (čl. 127a ods. 2 ústavy).

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd konštatuje, že sťažnosť je podaná zjavne neoprávnenou osobou. Podľa čl. 127a ods. 1 ústavy „ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach orgánov územnej samosprávy...“, čiže aktívnu procesnú legitimáciu pre tento typ konania má orgán územnej samosprávy, a nie obec (resp. mesto, pozn.). Sťažnosť však podalo Mesto Z. M., a nie niektorý z jeho orgánov (primátor, mestské zastupiteľstvo), ktoré nemá na jej podanie aktívnu procesnú legitimáciu. Vyplýva to z celého textu sťažnosti a zvlášť z jej záhlavia, kde sa uvádza „*Sťažovateľ: Mesto Z. M... Z. M.*“, ako aj z petitu, kde sa od ústavného súdu požaduje vyslovenie „*nezákonného zásahu do územnej samosprávy v Meste Z. M.*“.

Z uvedeného dôvodu ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde sťažnosť sťažovateľa aj v tejto časti odmietol ako podanú zjavne neoprávnenou osobou.

Pretože sťažnosť bola odmietnutá v celom rozsahu, ústavný súd o ďalších nárokoch na ochranu ústavnosti uplatnených v sťažnosti nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. januára 2010